

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 12
da umom naslednjega dne
mesečno na pošti D 10—
tiskarstva D 19—, dostavljen
D 11—, na izkaznice D
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABOR
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Knjižnica Lucija

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. poslovalnice
dan št. 11.787.

Na naročila brez denarja
zira. — Rokovani se ne

Leto: III.

Maribor, torek 30. maja 1922.

Številka: 122.

K vprašanju politične organizacije Nemcev v Sloveniji.

Maribor, 28. maja.

Hoteli smo iti preko poročil, ki smo jih našli v nemških listih o ustanovitvi političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji in o tem, da je neki pripravljalni odbor, sestojec iz mariborskih in celjskih Nemcev, vložil pravila društva pokrajinski vladi v potrjenje, na dnevni red. Stali smo na stališču, da se mora dati svoboda združevanja tujim Nemcem, ker združevanja tujim Nemcem, ker je v ustavi zagotovljena. Naš politični voditelj in poslanec dr. Kukovec je na svojem shodu v Zg. Sv. Kungoti označil stališče nasproti Nemcem, v kolikor se tiče njih udeležbe na volitvah, v tem smislu, da bi bilo za nje veliko pametneje, če bi se v svrhu varovanja svojih gospodarskih interesov priklonili kakim obstoječim močnim strankam, ki so povdarile, da bi bil samostojni nastop Nemcev izključno v namenu, da štejejo nemške glasove, izrazita demonstracija naših Nemcev, ki bi morala izzvati najostrejši boj proti njim.

Nas navajajo danes še drugi momenti k pomislekom glede ustanovitve samostojne stranke peščice Nemcev v Sloveniji. Vidimo namreč sistematično stremeljenje našega nemštva, ki so ga podedovali kot mentaliteto iz časov svoje nadvlade v Avstriji, da skušajo potom priseljevanja na umešten način množiti svoje vrste, ker avtohtonega nemštva enostavno ni. Vidimo stalen dotok inozemskega nemštva zlasti v Mariboru, kamor prihajajo vedno novi Nemci iz tujih držav kot solastniki raznih »nacionalnih« podjetij. Isti proces opazujemo v celi mariborski okolici. To niso slučajni, v tem je sistem, podpiran od zunaj.

Te dni so zborovali Vsenemci v Gradcu. Poleg zastopnika čeških Nemcev, prof. Schollicha, ki je odkrito udaril na iredentovsko struno z izjavo, da cilji stremeljenje čeških Nemcev slejkogre stremeljenje z materjo Germanijo, je govoril tam tudi posl. Dinghofer, ki je izrazil bojazen, da bodo Nemci v »starih nemških mestih« Maribor, Celje in Ptuj odpadli od nemškega drevesa, če se dalje ostanejo pod Jugoslavijo. To se pravi z drugimi besedami: izteganje teh krajev od Jugoslavije je cilj vsenemške politike.

Kaj ima to opraviti z našimi Nemci, povpraša kdo. Brez dvoma je, da obstoje še danes in da bodo obstojale tudi vnaprej tesne duševne vezi med našimi Nemci in Nemci v nemških državah. To nam dokazujejo razni časopisi, ki izhajajo na pr. v Nemčiji. Pred nami leži časopis »Volk und Heimat«, Zeitschrift des Vereines für das Deutschtum im Auslande. V št. 2. tega tega časopisa čitamo med drugim spise o starih nemških jezikovnih okoliščinah, ki morajo Celje, Maribor, Ptuj itd. ki morajo ostati nemški. V št. 3. najdemo stavke: »Das grosse deutsche Volk in allen Schichten, Ständen und Kreisen muss für den grossen Gedanken einer planmässigen Arbeit im Auslande gewonnen werden.« Dalje:

»Ueberhaupt muss aus der Frage eine grosse nationale Bewegung werden, die ähnlich wie in Frankreich das ganze Volk umfasst.«

Isti list poroča, da je to društvo za šole, knjižnice in druge kulturne naprave v inozemstvu dalo 2.300.000 mark, za stipendije nemškim dijakom iz inozemstva 300.000 mark, skupaj torej 2½ milijona mark.

Drugi tak časopis, »Wochenbericht des Deutschen Schulvereines. Wien.« piše v svoji 7. letošnji številki:

Dr. Novačan bombardira Središče.

Zopet polomil na shodu v Središču in pri Sv. Bolfenku. — Tri stranke skupno proti njemu.

Središče, 29. maja. (Izvirno.) Za nedeljo dne 28. maja je sklical dr. Novačan v Središču in Sv. Bolfenku republikanske shode. Pripeljal je seboj kakih 300 Hrvatov s tremi Radičevimi poslanci. Toda v Središču kakor pri Sv. Bolfenku je dr. Novačan sijajno pogorel. Na obeh shodih so skupno nastopile JDS, SKS in SLS ter izvolile proti Novačanovim glasovom predsednika. Govorili so za JDS dr. Gosak, za SKS g. Sala in za SLS dr. Vesenjak, dočim dr. Novačan in Radičevci niti

do besede niso prišli, kamoli, da bi predlagali svoje skrbno pripravljene resolucije. Na koncu so hoteli »Slovenski republikanci« z dr. Novačanom zborovati na prostem, kar pa jim je zabranil vladni zastopnik, ker za to niso imeli dovoljenja. Tako se je dr. Novačan, kakor njegovi na Hrvatskem od Radiča izposojeni pristaši ponovno prepričali, da se naše slovensko ljudstvo prav nič ne navdušuje za republikanski evangelij zmedenih republikancev Radiča in dr. Novačana.

Ninčič in Pribečević pri Pašiču.

Beograd, 29. maja. (Izv.) Kakor izvemo, je zunanji minister dr. Ninčič preložil svoje potovanje v Ilidže. Tam bi se imel sestati z ministrom Pribečevićem, nakar bi se oba podala k ministrskemu predsedniku Pašiču in konfirirala z njim o izvedbi rapalske pogodbe. Minister dr. Ninčič še vedno

čaka, da dobi pismeni sklep Lloyda Georgea in se bo podal v Ilidže šele po prejemu tega sklepa. Po vestih iz Londona bo Georgeov projekt dospel v Beograd najkasneje do torka, zato pa ni pred torkom pričakovati Ninčičevega in Pribečevićevega odhoda.

Vprašanje državnega sveta.

Beograd, 29. maja. Vprašanje kandidatov za državni svet še vedno ni predloženo klubom vladnih strank, ker vlada ni odločila, kako naj se državni svet izpopolni. Dosedaj še ni bil dosežen sporazum v vprašanju glavne

kontrole. Parlamentarni krogi mislijo, da se bo vprašanje državnega sveta rešilo šele potem, ko se bo ministrski predsednik Nikola Pašić vrnil v Beograd.

Pogajanja za zunanje posojilo.

Beograd, 29. maja. (Izv.) Polkovnik Aboth, eden izmed zastopnikov banke Hollgartten je odpotoval v Milan. Njegov nagli odhod komentirajo na več načinov. Eni pravijo, da je nastalo nesporazumljenje med Abothom in zastopnikom ravnoiste skupine

Newtonom. Drugi pa trde, da je odpotoval v Milan v svrhu dogovora z neko italijansko banko. Zastopnik banke Hollgartten je sinoči obiskal finančnega ministra in zahteval novih podatkov.

Poraz karlistov na Madžarskem.

DKU Budimpešta, 28. maja. Prvi dan volitev v narodno skupščino je končal s pretežno zmago vladne stranke. Karlisti so doživeli popoln poraz. Socialdemokratje bodo dobili svoji moči odgovarjajoče število man-

datov. Do 10. ure zvečer je bilo izvoljenih 74 poslancev vladne stranke in 6 poslancev iz opozicije. Iz 48 volilnih okrožij še manjkajo podatki. Za časa volitev se ni nikjer kalil mir. Povsod je vladal red.

—0—

Finančni minister ni zadovoljen s finančnim odborom.

Beograd, 29. maja. (Izv.) V ministrskem svetu je finančni minister dr. Kumanudi izrazil svoje nezadovoljstvo z budžetom, kakor ga je izdelal finančni odbor. Zahteval je, da naj se nekateri odstavki izpremenijo.

Demokratski klub o volilnem redu.

Beograd, 29. maja. (Izv.) Včeraj se je vršila seja demokratskega kluba. Na tej seji so razpravljali o volilnem redu. Sprejet je bil sklep, da ne pride v poštev manjši kvocijent kakor 2 tretjini glasov. O tem predlogu bo razpravljala tudi radikalni klub, na to pa bo najbrž sprejel v ministrskem svetu in predložil skupščini.

Boljševiki ne bodo razorožili!

DKU London, 27. maja. Kakor poročajo iz Moskve, je centralni eksekutivni komite sprejel sklep, da se stalež reče armade z ozirom na neuspehe genovske konference glede odnošajev med sovjetsko Rusijo in ostalimi državami ne sme znižati.

Iz revolucionarne Irske.

DKU London, 28. maja. Signatarji angleško-irske pogodbe so imeli včeraj daljše posvetovanje o položaju, ki je nastal vsled pogodbe med Collinom in De Valero. Pogajanja so dobro uspela ter se jutri nadaljujejo.

Grško odposlanstvo na kraljevi poroki.

DKU Athene, 27. maja. Grško vlado bosta pri poroki kralja Aleksandra zastopala Baltazzi in Theotokis.

Princeza Elizabeta na potu k okreva-

nju. DKU Athene, 27. maja. Stanje princezinje Elizabete se je znatno zboljšalo. Rumunski kralj in kraljica sta se danes zvečer vrnili v Bukarešto.

Eksplodizija v Švic.

DKU Thun, 27. maja. (Švicarska agentura.) Včeraj krog tričetrt na 20. uro je zletelo pri carinarnici v Lerchenfeldu munjejsko skladišče v zrak. Dva otroka je ubilo in 40 oseb ranilo. Vzrok eksplozije še ni znan.

Švedi odklanjajo pogodbo z boljševiki.

DKU Stockholm, 28. maja. Parlamentarna komisija, ki je imela nalog, da preuči pogodbo, sklenjeno med sovjetsko Rusijo in Švedsko, je to pogodbo s 13 proti 7 glasovom odklonila.

Borza.

Zagreb, 29. maja. (Izv.) Predborza po poročilu Zadržne banke: Dunaj 278—280, Berlin 98, Rim 14.90—15, London 12.72—12.75, Pariz 26—26.80, Praga 550—555, Newyork (dolar) 282.50.

Curih, 29. maja. Pariz 67.67, Zagreb 1.87, London 23.28, Berlin 1.86, Praga 10.02, Milan 27.50, Newyork 5.23, Dunaj 5½, žig. avst. krone 5 tri osmine, Bukarešta 3.92, Budimpešta 64, Varšava 12.

»Opfer, die den Brüdern in den Grenzgebieten helfen sollen, ihre deutschen Schulen, ihren deutschen Nachwuchs und damit ihre deutsche Art zu erhalten...«

Dalje:

Aber wir haben auch in den verlorenen Gebieten Verpflichtungen zu erfüllen, die wir einfach nicht abschütteln dürfen. Es obliegt uns die Schuldgiltigkeit, jenen Lehrern und Kindergärtnerinnen, die in der Čechoslovakel, in Polen und in Südslawien an unseren Schulvereinsanstalten gewirkt, zu helfen...«

V Hamburgu se je osnovalo društvo »Weltbund der Auslandsdeutschen« kot organizacija vseh izven Nemčije in Avstrije živečih Nemcev. Dr. Kamnikerjeva »Deutsche Grenz-wacht« je ustanovitev najtopleje pozdravila. To pove dovolj! Dovolj je tudi povedano, če pravimo, da dobiva-jo tudi Nemci v Mariboru, Celju in drugod v masah to časopisje iz inozemstva in da tudi vanje dopisujejo.

Navajali smo vse to nekoliko obširneje onim našim poklicnim oblastim v pouk, ki imajo sklepati o tem, ali dovolje ustanovitev nemške politične organizacije v Sloveniji in pod kakimi pogoji. Nedvomno je, da se med našimi in inozemskimi Nemci še vedno spletajo tajne niti, izjave vsenemških matadorjev na graškem zboru Vsenemcev so nam za to dokaza dovolj.

In četudi bi končno naše oblasti prišle do prepričanja, da ustanovitev take organizacije ne morejo prepovedati, eno moramo že danes ugotoviti: z vsa odločnostjo bomo nastopili proti poskusu, da bi Nemci po vzoru bivšega štajerskega lovca v svoje politične mreže potom svoje organizacije naše nezavedne ljudi, ki jih vsled žalostne, ogabne protinarodne politike naših klerikalcev najdemo žal zlasti ob mejah še vedno dovolj. Zoper vsak tak poskus napovedujemo že danes najostrejši boj. Imamo dovolj drugih važnih vprašanj in nikdar ne moremo pripustiti, da bi naši Nemci po avstrijski metodi razvili pri nas nacionalno vprašanje in nacionalni boj.

Političen spor v „Jadranski banki“.

V soboto se je vršil v Ljubljani občni zbor »Jadranske banke«. »Jadranska banka« je eden najodličnejših denarnih zavodov v naši državi. V to čisto gospodarsko podjetje je vrgel Herostrat plamenico političnih strasti. Na občnem zboru se je ravnatelj gosp. Čiro Kamenarović postavil na čudno stališče, ki ni samo neokusno, marveč tudi popolnoma nenavadno. Ravnatelj Kamenarović ima politične nazore, ki se pogosto izpreminjajo in ki se danes hitreje kot si bili pred par leti. Še drugreje pa izpreminja svoje mišljenje o osebah, ki so imele srečo ali nesrečo priti z njim v ožje stike. Povrh tega je g. Kamenarović zelo temperamenten mož in ta temperament mu ne dopušča, da bi gledal na stvari in osebe s toliko objektivnostjo, kolikor je smemo upravičeno zahtevati od ravnatelja tako odličnega denarnega zavoda kakor je »Jadranska banka«. Vse to in še marsikaj drugega je zakrivilo, da je ravnatelj Kamenarović pozabil, da stoji pred delničarji in je pretvoril občni zbor »Jadranske banke« v politično zborovanje, kakor se vrši na kmetih: kot glavni govornik je okreal par politikov in si »privoščil« prejšnje voditelje »Jadranske banke«. Tako so dobili »porcije« Kamenarovičeve neokusnosti gg. Avgust Praprotnik, dr. Kavčnik, dalje minister dr. Žerjav, bivši pomočnik ministra financ dr.

Konstrenčič, Anton Kristan in inspektor ministrstva za socialno politiko dr. Drušković.

Kaj je vzrok, da se je g. Kamenarovič toliko razburil?

G. Kamenarovič je tzv. familijarni kapitalist. Banka naj bogati; čim več bo pridobila, več koristi bodo imeli oni, ki imajo v predalih zaklenjene delnice.

Nasproti temu ozkoglednemu bankirstvu pa nastopa širši nazor: banke so važen činitelj narodnogospodarskega življenja in imajo tudi dolžnosti do javnosti: bogastvo ni cilj, temveč sredstvo, da se doseže še večji gospodarski napredek in omogoči kar najširši razvoj ekonomskih, socialnih in kulturnih sil naroda in države.

Kako neutemeljeno in zlobno je Kamenarovičev sumničenje, da je Jadranska banka pod vodstvom gosp. Praprotnika in dr. Kavčnika zlorabila zaupanje delničarjev in se eksponirala za gotove osebnosti in strankarsko-politične cilje, to se bo nedvomno pokazalo pred sodiščem. Vsi prizadeti gospodje so vložili tožbo proti ravnatelju Kamenaroviču. Tako ga tožijo g. minister dr. Žerjav, g. ravnatelj Avgust Praprotnik in g. dr. Janko Kavčnik. Zanimiva je izjava, ki jo je podal o Kamenarovičevih klevetah g. minister dr. Žerjav. V svoji izjavi pravi med drugim:

»Zagotavljam s svojo častno besedo, da nisem nikdar niti kot politik niti kot poslanec ali kot minister zlorabil svojega položaja ali svojih zvez proti »Jadranski banki«. Pritožbe g. Kamenaroviča radi podeljevanja izseljoniških koncesij se nanašajo na dobo, ko se nahajam na bolniškem dopustu. Ugotavljam, da nisem niti v enem slučaju bil v položaju, da o podelitvi teh koncesij odločujem. Zlasti izvem šele iz govora g. Kamenaroviča, da »Jadranska banka« zastopa interese paroplovne družbe Navigazione generale italiana v naši državi in mi je šele sedaj razumljivo poročilo, katero sem včeraj prejel iz Beograda in katero mi daje povod za uvedbo uradne preiskave, koliko so utemeljeni v tem poročilu navedeni jako mučni očitki proti Navigazione generale italiana.

G. minister tudi omenja, da je ravnatelj Kamenarovič v svojih razgovorih z njim hvalil g. Praprotnika kot izvršnega strokovnjaka in mu ni delal nobenih očitkov.

Na običnem zboru samem pa sta nastopila proti Kamenarovičevim namigavanjem delničarja g. dr. Fran Novak in dr. Fran Lipold. Naglašala sta, da spada v poročilo gospodarsko delovanje zavoda, ne pa osebni napadi proti nenavzočim osebam. Opozarjala sta na velike zasluge gosp. ravnatelja Praprotnika za procvit »Jadranske banke« ter za industrijo v Sloveniji sploh.

Občni zbor je sicer z večino glasov sprejel poročilo upravnega odbora, a s tem stvar še ni končana. Boj, ki ga je napovedal ravnatelj Kamenarovič, bo dobojevan na javnem forumu in pred

sodiščem. Škoda je le, da Herostrati na ta način požigajo močne postojanke našega gospodarskega napredka.

Dnevna kronika.

— Kmet v avdijenci pri kralju. Minule dni je kralj Aleksander sprejel v avdijenco staro kmečko koreniko iz Srema, kmeta Mate Božića, ki je na glasu kot dolgoletni in idealni delavec za narodno jedinstvo. Kmet in kralj sta se razgovarjala čez eno uro. N. V. se je zelo zanimalo za razmere in položaj kmečkega ljudstva v Sremu. Na koncu je stari Božić zaželel kralju mnogo sreče v zakonu in mu poklonil 20 litrov sedemdeset let stare slivovke. Kralja je ta globoka primitivna ljubezen zelo ganila in je obljubil, da bo ob prvi priliki obiskal strica Mateja na njegovem domu v Sremu.

— Naša severna meja. Pred 14 dnevi je mednarodna razmejitvena komisija določila višino 380, t. j. 2 km vzdolžno od Toke (Prekmurje), kot mejšice med našo državo, Avstrijo in Ogrsko, kakor to predvidevata senžermenska in trianonska mirovna pogodba. Od Toke do Radgone poteka mejna črta kakor je bila že svojčas določena, in sicer se od Toke do sv. Ane strinja z dosedanjim administrativno mejo, tako da občine Trdkova, Matjaševci, Kuzma, Goruji Slavič, Sotina, Serdica in Očinja pripadajo naši državi; od Sv. Ane do Radgone pa tvori novo mejno črto stara meja med Avstrijo in Ogrsko iz leta 1867. — Na vsem odseku, od Toke do Radgone, se postavljajo mejniki in bo delo dokončano do 15. junija t. l., nakar se izvrši zasedba tega ozemlja. — Na Muri se tehnična dela nadaljujejo. Ker doslej ni obstajal podoben načrt regulirane reke Mure, se zbirajo in popisujejo sedaj vsi katastralni in topografski podatki. Svrha tega dela je, da se more nova meja v zemljevidih kakor tudi po katastru pravilno označiti. V odseku Mure do Košenjaka bodo vsa tehniška dela do konca t. m. dovršena. Na delu od Košenjaka do Ovševce pa se postavljajo mejniki. — Tehniška dela v tem odseku bodo dovršena do konca septembra ter bodo dotlej postavljeni tudi mejniki. Enako se tudi v odseku od Oševce do Poči, to je do najzadnejše točke naše države, kjer je bila meja že lani določena in označena, začnejo početkom junija t. l. tehniška dela ter bodo tudi tukaj postavljeni mejniki do konca septembra t. l. — Vzrok, da se delo na ozemlju prične tako kasno, je bil obilni sneg na Karavankah. Na vsej črti med našo državo in Avstrijo meja samo na Podkorenskem sedlu še ni določena. Tam je še edina približno 3 km dolga sporna črta. Naša delegacija zahteva namreč, da se določi meja ob gostilni Polana, to je približno 500 m severno od sedanje deželne meje, s čemer se pa avstrijska delegacija ne strinja. Dne 8. junija odide vsa komisija na lice mesta, da reši tudi ta spor. Tega dne bo torej končnoveljavno določena vsa meja med našo državo in Avstrijo, s čemer bo tudi delo mednarodne razmejitvene komisije končano.

ja med našo državo in Avstrijo, s čemer bo tudi delo mednarodne razmejitvene komisije končano.

— Prekmurski klerikalei in agrarna reforma. Zadnje Kleklove »Novine« udarjajo po beograjskih ministrih, češ, da pripravljajo roparski zakon o razdelitvi veleposestev. Zelo ostro kritizirajo sklep o razdelitvi latifundij madžarskih grofov v Prekmurju in zahtevajo od vodstva SIS za šestero prekmurci pri volitvah svoje glase dati, da ta drzen roparski napad odbije in izposluje madžarskim grofom odškodnino! Zakonski načrt o razdelitvi zemlje je »boljševiški načrt«. Kaj bo do pač rekle »Novine«, če kedaj v življenju izvejo za komunistične načrte g. dr. Gosarja in tovarišev, ki segajo še dalje kakor razlastitev fevdalnih latifundij. Ali pa je morda g. Kleklu o vsem tem znano, pa pravilno sklepa, da je Gosarjev radikalni socializem samo »bav-bav«, ki je na znotraj votel, zunaj pa ga nič ni. Radi pa razumemo g. Klekla in tovariše, da mu je žal za grofovskimi veleposestvi. Toda — tempora, mores...

— Proslava mature. Maturanti mariborske gimnazije iz leta 1907 proslavijo 5. 7. t. l. petnajstletnico mature v Mariboru, ker je prvotno nameravana proslava desetletnice radi vojne izostala.

— Železniška nesreča. Na progi med Židanim mestom in Sevnico sta 24. t. m. trčila skupaj dva tovarna vlaka. Pokvarilo se je nekaj vozov, dočim od obojga ni ponesrečil nihče.

— Zidanost. Tu je aretiralo orožništvo na kolodvoru nekega Jožeta Orha, ki je v tukajšnji cementarni okradel razne stvari ter ogoljufal ravnatelja Žižeka za 25 Din.

— Stavba carinarnice v Gornji Radgoni. Ministrski svet je odobril za stavbo carinarnice v Gornji Radgoni 160.000 Din.

— Pozor na goljufe! Ministrstvo za zunanje zadeve je dobilo od poslaništva v Bernu obvestilo, da obstoji po podatkih švicarskih oblasti v Madridu goljufiva družba pod imenom »Etablissements novelty« ali »International office novelty, mundial artistika.« Madrid, Calle Ferraz 13—15, ki razširja zlasti po Švici tiskane prospekte, v katerih obljublja onim, ki hočejo v svojem prostem času zbirati za to družbo razglednice v barvah, veliko nagrado. Prospekt veli, da se navodila za to zbiranje takoj dostavijo, ko se pošlje družbi 15 frankov. Če pa kdo pošlje denar, zastoj čaka na odgovor. Občinstvo se opozarja na to družbo, ker ne deluje samo v Švici, temveč tudi v drugih deželah.

— Za otroško bolnico kraljice Marije so nadalje prispeli sledeče prispevke: Šola Ljubčno 48 K; Meščanska šola Ljutomer 1004 K; Hranilnica in posojilnica Sv. Jurij ob Ščavnici 500 K; občina Zerkovec 500 K; Šola Celje-okolica 80 K; zbirka g. Mariničeve in Zabovnik Maribor 3020 K; Šola Sv. Ema 20 K; Šola Hum pri Ormožu

60 K; Posojilnica Žalec 500 K; J. Šira: Žalec 200 K; V. Vabič Žalec 400 K; V. Cvenkl St. Peter 500 K; dr. Vilimel Bizeljsko 100 K; J. Roblek Žalec 500 K; Šola Šmiklavž pri Ormožu 112 K; Dekliška zveza Ljutomer 200 K; F. Pikel St. Pavel 200 K; Šola Marija Snežna 1298 K; M. Zalar Šoštanj 400 K; V. Pikel Žalec 40 K; Vedenik St. Pavel 20 K; P. Mayer Šoštanj 400 K; Turnšek Rečica 200 K; Šola Sv. Bolfenk na Kogu 588 K; Šola Marije Brezje pri Mariboru 1056 K; Šola Šmiklavž 40 K; Kolo jugoslov. sester Mežica 2000 K; dr. V. Tanjšek St. Pavel 400 K; A. Zanier St. Pavel 400 K; Šola Vransko 2088 K; R. Pevec Mozirje 4000 K; M. Turnšek Nazarje 80 K; M. Goričar Mozirje 400 K; F. Zuža Mozirje 80 K; J. Kostanjšek Mozirje 40 K; F. Stiglic Rečica 800 K; M. Banko Rečica 400 K; Občinski urad Pekre 400 K; Al. Goričar Mozirje 4000 K; N. N. Maribor 10.000 K.

— Velika nevihta nad Londonom. Dne 26. maja, zjutraj je bilo nad Londonom grozno neurje. Od bliska je bilo v severnem delu mesta poškodovanib več cerkev in drugih poslopij.

— Amerika želi, da Japonci zapuste Sibirijo. »Chicago Tribune« poroča iz uradnega vira, da bi ameriška vlada želela, naj bi Anglija prijateljsko vplivala na Japonsko, da izprazni Sibirijo, ki so jo zasedle japonske čete.

Komunistični »protimilitarizem« v praksi. V Berlinu je začel izhajati s podporo sovjetske vlade in pod zaščito g. Trockega mesečnik »Vojna in mir«. To je glasilo za vojaške vede in tehniko. Sodelujejo razni »rdeči« generali, spokornjeni »beli« oficirji in cela vrsta nemških vojaških strokovnjakov starega režima. V uvodu pravi redakcija: »Čemu sanjati o večnem miru, ko pa človeštvu ni dano, da bi ga dosegli!« Polkovnik Bauer piše o vojni s strupenimi plini in seveda hvali to »kulturno« nemško iznajdbo. Kaj se je tedaj izpremenilo? To, da so prišli na krmilo novi militaristi, ki so se ogrnili z rdečim plaščem. Naši »protimilitaristi« (istotako hinavski kakor oni okoli Trockega) kaj radi napadajo jugoslovensko armado in se delajo, kakor da imajo v hlačnih žepih »fix und fertig« svetovni mir. Posebno klerikalni listi se radi širokoustijo o mirovnem poslanstvu. Kako to izgleda v praksi, dokazujejo rdeči »protimilitaristi« v Rusiji.

Mariborske vesti.

Maribor 29. maja 1922.

m Vprašanje na stanovanjski urad. Kakor smo izvedeli zahteva naš stanovanjski urad pri rekurzijah in drugih podobnih ulogah 5 Din. kolek za odgovor, na katerega pa stranka navadno zaman čakajo, ali pa obstoja ta odgovor v tem, da jih brez obzira vržejo na cesto. Radovedni smo radi tega, kam gredo ti koleki pri onih vlogah na katere se ne dostavi odgovor? Pri drugih uradih se v takih slučajih koleke zopet vrne strankam, kar je edino pravilno. Pa ne da bi...

Ivan Kejžar:

Zgodovina Slovanske čitalnice v Mariboru.

(Govor ob proslavi 60-letnice.)

(Dalje.)

Leta 1892. je vodil čitalnico dr. Pipuš, ki pa je sredi leta radi preselitve odstopil in vodstvo je prevzel podpredsednik K. Borsečnik, ki je predsedoval tudi leta 1893. To leto se je vršila prva Prešernova slavnost in sicer pri »Nadvojvodi Ivanu«, sedaj hotel »Union«, kamor se je bila čitalnica medtem preselila.

Dne 2. febr. 1893. so ponovili Slomškovo slavnost, 6. avgusta pa je priredilo Slov. pevsko društvo iz Ptujja veličasten koncert, ki je vzbudil ogromno navdušenje ter privabil v Maribor odlične narodne moze, kakor dr. Kreka iz Graceta, dr. Bezenška iz Plovdiva, prof. Jurčela iz Kijeva, dr. Pukla iz Dunaja, dr. Marolda in Simona Rutarja iz Ljubljane, 10. dec. pa se je na svečan način odkrila v čitalnici Slomškova slika, ki jo je naslikal domač slikar Dekleva.

Leta 1894. je predsedoval Viktor Župan, ki je pa 4. dec. umrl, na kar je prevzel predsedstvo zopet dr. Jernej

Glančnik, ki je ostal do leta 1899. na tem mestu.

Cela dolgo doba 33 let je bila čitalnica edino narodno kulturno društvo v Mariboru. Šele 1. 7. 1894 je čitalničar Štefan Škrbinšek ustanovil »Delavsko bralno in pevsko društvo«, ki naj bi zbralo tudi nižje delavske sloje, ki so bili do takrat popolnoma zanemarjeni. Toda nemški vpliv v teh vrstah je bil tako velik, da se je sicer posrečilo pridobiti nižje nameščence, delavcev pa jako malo, ker so stali preveč pod nemškim socialno-demokratskim vplivom.

Leta 1897 se je morala čitalnica zopet seliti k Tscheligiju.

Leta 1898 se je ustanovil v čitalnici »klub vandrčkov« (Novak, Košenina, Cigul, Bahovec), ki je pridno popeval zlasti v Mariborski okolici, pevce pa je vodil prvič g. Stagnar, ki je bil do svoje smrti eden najidealnejših narodnih delavcev. To leto je preminula markantna oseba dolgih let, trgovec M. Berdajs.

Leta 1899 nam je prineslo živahno delovanje čitalnice pod predsedstvom dr. Firbasa, kajti čitalnica se je preselila 1. maja v svoje nalašč za njo zgrajene prostore v Narodnem domu. Dne 28. 9. je čitalnica sklenila ustanoviti godbeni in dramski odsek, ki je pod

vodstvom ravnatelja Šrajnerja šel takoj na delo ter pripravil svečano otvoritev Narodnega doma, ki se je vršila 30. 9. Prolog je govoril dolgoleten narodni delavec dr. Bezjak, godba je zaisvirala overture iz »Prodane neveste«, dramski odsek pa je vprizoril tri enodejanke in sicer: »Pokojni moj«, »Gospoda Kodelije pridige« in »Gariibaldi.« Takoj na to se je čitalnica lotila večjih gledaliških del ter že to leto in leto pozneje uprizorila »Cvrčka«, »Čevljarja-barona«, »Mlinar in njegova hči«. Ko je avstrijska vlada videla ta razmah čitalnice, je poskusila zatreti njeno delovanje ter prepovedala igrati »V Ljubljano jo dajmo.« Vsled priziva je sicer prepoved v zadnjem momentu umaknila, leta 1901 pa ponovno izdala ferman, da sme čitalnica prirejati predstave samo za člane in njih svojce. Pomagali so si toraj na to način, da so vpisali vsakega posetnika predstave kot člana ter pobrali od njega 10 krajcarjev članarine, vsled česar je članstvo na papirju jako poskočilo. Proti temu fermandu je bil vložen priziv, ki ga je pa ministrstvo rešilo šele leta 1902.

Leta 1900 je potekla v čitalnici zibelka »Športnemu društvu« pod predsedstvom dr. Ivana Glaserja. Iz tega društva se je rodil naš »Sokol«, ki je

dolgo vrsto let telovadil pod njegovo firmo v gimnazijski telovadnici, ki jo je imelo društvo v najemu, ker bi je Sokol na svoje ime ne bil dobil.

Leta 1902 je prevzel predsedstvo dr. Franjo Rosina, ki je vodil čitalnico do leta 1907. Vsa ta leta se je pridno igralo, večinoma narodne igre »Rokovnjači«, »Legionarji«, »Deseti brat« itd. vanja, plesi, izleti, zlasti pridno pa so prirejali vsi se Silvestrovi večeri, Miklavževi večeri, razne zabave, predaje gojilo petje.

Dne 6. maja 1903 so v Mariboru prvič gostovali ljubljanski igralci z igro »Huzarji.« To leto nam je rodilo »Zgodovinsko društvo«. 7. marca 1903 pa je priredila čitalnica velik koncert »Mladine slavnostne«.

Leta 1904 se je uprizorilo že 7 velikih iger, 7. 8. se je ponovila velika slavnost »Ptujskega pevsk. društva«. Navdušeni narodni delavci pa so ustanovili »Trgovski klub«, ki je pridno sodeloval pri vseh prireditvah.

Leta 1905 nam je prineslo našo »Ljudsko knjižnico«; 10. 7. je na predlog dr. Rosine odbor sklenil ustanoviti Ljudsko knjižnico, za katero se je začelo takoj zbirati knjige in denarna sredstva. To leto je postavila čitalnica svojemu neumornemu delavcu dr. Brezniku nagrobni spomenik: 10. 9.

m Pokvarjena voda v vodovodu. Poročajo nam, da je voda v nekaterih ceveh mestnega vodovoda pokvarjena, kar se je zgodilo očitno vsled pokvarjenja dovodnih cevi. Opozarjamo na to mestno oblast s prošnjo, da se za zadevo zanima ter ukrene tozadevne potrebne korake.

m Za Jugoslovensko Matico je daroval iz neke poravnave g. Franjo Čuš 200 K, istotako tudi g. Anton Felician 200 K, Ivan Živic stavbeni mojster 80 K, Paše Modrušan 36 K.

m Poučno predavanje prof. Gr. Bostunika. Opozarjamo ponovno sl. občinstvo na predavanje ki se bo vršilo danes v ponedeljek in jutri v torek v prostorih »Ljudske univerze«. Predavatelj gosp. prof. Bostunik bo predaval v nemškem jeziku, ker ne obvlada slovensčine v ruščini pa bi ga vsi ne razumeli.

m Jugoslovenski Matici sta podarili I. osnovna šola in trgov. nadalj. šola trgovskega gremija 124 Din, odnosno 101 Din., skupaj 225 Din. in vsaka šola po 10.000 lepo urejenih znamk. Pred dvema mesecema sta isti šoli podarili 13.000 znamk, torej v kratki dobi 33.000 znamk, kar je treba posebno pohvalno povdariti. V prvi vrsti pa gre zasluga za ta lepi dar neutrudljivemu g. naduč. Fr. Vabiču in njemu podrejenemu učiteljsstvu ki goji med mladino obeh šol tako uspešno zanimanje in ljubezen do Jugoslovenske Maticice. Iskrena hvala. Jug. Mat. p. M.

m Nesreča na Francovem mlinu. V petek popoldan so na pogorišču Francovega mlina zaposleni delavci dvigali staro železo in stroje, ki jih je uničil požar. Krog 16. ure so imeli na dvigalu težek, 4 m dolg kos železa. Med dviganjem je iz neznanega vzroka odskočila veriga dvigala iz zarez ter udarila 42letnega delavca Franca Zorkota s tako silo po glavi, da mu je razbila črepinjo. Težko ranjenega je dr. Thalman na licu mesta obvezal, na kar ga je rešilni oddelek prepeljal v bolnico, kjer so mu s takojšnjo operacijo skušali rešiti življenje. Bil pa je tako težko ranjen, da je že med operacijo umrl. Zorko zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. Preiskava bo dognala, po čigavi krivdi se je zgodila nesreča.

m Nepopoljšljiv razgrajac je nek A. Weingerl. Čestokrat se je radi tega že seznanil s policijo in odsedel manjše kazni. Razume se da je imel radi tega policijo posebno na »piki«. V nedeljo je obdan z vinskimi duhovi srečal nekje v Majstrovih ulici policijskega stražnika. Sklenil je, da nad tem znesse svojo nabrano jezo. Začel je stražnika psovati in ko ga je ta pozval k redu, je potegnil iz žepa nož ter dejansko napadel stražnika. Stražnik ga je seveda takoj premagal ter mu priskrbel po končanem delu primeren počitek v hotelu »Grafu«. Radi š 104. pa se bo zagovarjal pred sodiščem.

m Mariborsko seljsko poročilo. Na svinjski sojem dne 26. 5. se je pripeljalo 296 svinj in 1 koza. Cene so bile sle-

deče: Mladi prašiči 5-6 tednov Komad K 300-400, 7-9 tednov K 600-900, 3-4 mesece K 1200-1400, 4-6 mesecev 1500-1600, 8-10 mesecev K 1800-2500. Pol pitane 1 kg žive teže K 60-64. Koza komad 500.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

KONCERT KUBANSKIH KOZAKOV se vrši dne 31. t. m. v Gützovi dvorani. Na sporedu so pevske točke in eksotični plesi. — Zanimivost za Maribor.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Ponedeljek, 29. maja Zaprtlo.
Torek, 30. maja »Gospod senator«. A.

Delavska predstava. V nedeljo, 4. junija se vrši v tuk. gledališču zanimivo delo Johna Galsworthy-a »Borba sicer kot delavska predstava. »Borba« je drama, v kateri se bijeta dva »nasprotna tečaja« — na ene strani delavci, na drugi strani pa delodajalci. Opozarjamo že danes na to dramo, ki je ena najzanimivejših in ki si je povsod mahoma osvojila vse odre.

Sokolstvo.

o Kulturno-prosvetni odsek mariborskega Kokola nam je nudil ob raznih večerih mnogo zanimljivih in poučnih predavanj, katerih bi želeli še vnaprej. Zlasti predavanja o vplivu telovadbe na človeško telo, če mogoče iz zdravniškega stališča, ali kakšne vaje so telesnemu razvoju koristne oziroma škodljive, bi gotovo koristile našemu telovadečemu članstvu. Zato bi bilo toplo priporočiti, da bi nam podal kak telovadni strokovnjak-zdravnik nekaj pregled o vplivu telesnih vaj, oz. kako slično temo. Gotovo je, da bo tako predavanje naše članstvo jako zanimalo. Radi tega mislimo, da bo prosvetni odsek prav rad ustregel naši želji. Telovadec.

o Četrti broj »Sokolskog Vjesnika« župe zagrebačke izšao je ovih dana u proširenem obliku, što je najboljim znakom, da je list naišao na odziv ne samo u sokolskim redovima, već i u širim slojevima našega naroda. Kao i prijašnji, tako se ovaj broj odlikuje svojom punom sadržinom, a naposeb se o posebnom tehničkom delu ističe jak organizacioni rad sokolske župe zagrebačke. Mi taj list ponovno preporučamo svima, a pretplata se šalje na upravu lista Zagreb. Nova Ves br. 23. Cijena mu je godišnja 15 dinara.

Izored sodišča.

Krvava tombola.

V gostilni Ježefa Rajhi na Muti, okraj Gornja Radgona, je bila dne 16. oktobra 1921 tombola. Udeležilo se je veliko ljudi, med drugimi tudi fanti iz Gornje Bistrice v Prekmurju. Okoli 23. ure je nastal pri plesu prepir med domačimi in prekmurjskimi fanti. Radi tega je gostilničar napovedal policijsko uro in polagoma izpraznil gostilno. Komaj so bili gosti na cesti, nastal je pretep, pri katerem sta bila posestnik Jakob Kolbl in posestniški sin Franc Babič težko ranjena. Napadaleci so bili oboroženi z noži in latami. Po izpovedi poškodovanega Babiča, so njega napadli Danijel, Ferdo in Kalman Vučko ter Franc Balazič, vsi posestniški sinji iz Gorenje Bistrice v Prekmurju. Kolbl, ki je hotel Babiča braniti, je zadobil od Kalmana Vučkota udarec po glavi, da se je zgrudil na tla, kdo pa mu je nadaljne poškodbe prizadjal, ne ve. Okrožno sodišče je obsodilo Kalmana Vučko na 8, brata Danijela pa na 7 mesecev ječe. Zoper Franca Balaziča in Ferda Vučkota, ki se nahajata pri vojakih, se je kazensko postopanje izločilo.

Nepopoljšljiv tat.

30-letni, v Šetarovo, okraj Sv. Lenart v Slov. gor. pristojen, kovaški pomočnik Frane Brunčič, ki je že osem-

krat radi tatvine predkaznovan, je bil dne 1. septembra 1920. izpuščen iz zapor, kjer je prestal 10 mesečno kazen težke ječe. Na to je odšel v Avstrijo in se preživljal nekaj časa s tilotapstvom. Ker pa pri tem poslu ni imel veliko sreče, je začel krasti in goljufati. Stopil je pri večjih posestnikih v okolici Gradea kot blavec v službo ter povsod izvršil tatvine in različne goljufije, dokler ni bil dne 27. novembra 1920 zasačen od varnostnih organov, ki so ga izročili sodišču. Od deželnega sodišča v Gradeu je bil dne 22. marca 1921 obsojen na tri leta težke ječe. Mesece junija 1921 je bil radi boleznii iz kaznišnice Karlan premiščen v bolnišnico v Gradeu. Od tod pa je 21. junija pobegnil in se priklatil nazaj v Jugoslavijo. Brunčiča je okrožno sodišče kljub temu, da je bil že od deželnega sodišča v Gradeu obsojen, obsodilo radi vseh v tuji državi izvršenih kaznivih dejanj, na 18 mesecev težke ječe.

Sport.

: POLNP. Danes 30. t. m. plenarna seja ob 20. uri v Grajski kleti.

: Maribor: Svoboda 4:0 (1:0). Prvenstveno tekmo je »Maribor« z lahkoto odločil v svoj prid. Sodnik g. Nemeš dober.

: »Celje« zopet poražen. Angleško profesionalno moštvo je bilo v Pragi že drugi dan poraženo od »Slavije« s 3:2!

Objave.

§ Mestno kopališče bo ta teden z ozirom na binkošne praznike 4 dni odprto in sicer v sredo, četrtek, petek in soboto. Parna kopelj ostane v sredo, četrtek in soboto ves dan za moške, v petek pa za ženske. Kadna kopelj je vse omenjene dni vsem strankam dostopna.

§ Mariborski bioskop. Torek, sredo in četrtek se predvaja v I. Mar. bioskopu senzacionalna drama »V vozu potujočega cirkusa« z opico Jack v glavni vlogi. Ta senzacionalna drama s krasnimi slikami, izborni igro in izvanredno napeto vsebino presega dosedaj vse filme te vrste. Pri vseh predstavah svira godba.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju priredi dne 5. junija 1922, ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih Černe v Razvanju vrtno veselico s plesom in raznimi zabavami. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih cevi, prosimo za obilen obisk. Odbor.

§ Opozarjamo na koncert v hotelu Halbwidl dne 31. maja.

Zdravstvo.

Doc. dr. I. Matko:

Cilji in naloga ambulatorija Protituberkulozne lige v Mariboru.

(Dalje.)

Liga posveča torej svoj dom tudi izobrazbi mlade zdravniške generacije, da si vzgoji s tem v pravem pomenu besede pionirje na polju čuvanja in nege ljudskega zdravja. Na drugi strani pa daje liga svoj ambulatorij tudi zdravniku-praktiku na razpolago; tu lahko dobi vsak zdravnik primernih informacij o modernih nazorih in načelih na polju zdravljenja in oskrbovanja za jetiko obolenih. Zaradi tega namerava liga ustanoviti malo zbirko vseh sredstev, ki so se uporabljala in so danes v porabi v boju proti tej zavratni bolezni. Njej ob stran stopi še zbirka najmodernejših pljuvalnikov.

Liga razširi nadalje zdravljenje teh bolnikov na uporabo višinskega solnca in ultra-vijoličastih žarkov in stoji v zvezi z raznimi tvrdkami v svrhu nabave Röntgenovega aparata. Tudi na ta način se naj poostri zgodnje spoznanje tuberkuloze v blagor našega naroda in rešitev tisočih žrtv!

Za naslov »Ambulatorij« se je liga odločila iz posebnih taktičnih ozirov, akoravno ta naslov ne odgovarja ne notranji in ne zunanji organizaciji našega zavoda. Objava v časopisih, da se snuje ustanovitev »Dispensarija«, je namreč izzvala vsled zamenjave te

besede z neko sorodno toliko opazk, da se je odbor odločil za naslov »Ambulatorij Protituberkulozne lige« s pristavkom »Nared sebi«, ker si je faktično narod sam ustvaril to prepotrebno institucijo s prostovoljnimi darili in prispevki, ki presegajo efektivno vrednost proke pol milijona kron.

Naloga ambulatorija obstoji torej iz treh glavnih točk:

- a) preiskave,
- b) zdravljenja, in
- c) iz pouka ter oskrbe bolnikov in se tako nekoliko razločuje od osnovnih sistemov oskrbovališč, katere najdemo pri drugih kulturnih narodih.

Oskrbovališča za jetične so pristni izum francoskega duha. 22. nov. 1899 je sklical ministrski predsednik Waldeck-Rousseau posebno komisijo za pobijanje tuberkuloze, ki je zborovala v Parizu pod predsedstvom prof. Paul-a Brouardel-a do septembra 1900. V tej komisiji je prof. Calmette prvokrat predložil velikopotezen, globok zamišljen in skrbno izdelan projekt o ustanovitvi posebnih oskrbovališč za jetične, ki naj bi vsaj deloma nadomestila občutno pomanjkanje bolnic v Franciji. Zanimivo je, da Calmette ni mogel takoj udeležiti svoje ideje vsled pomanjkanja denarnih sredstev; ampak da je ustanovil na njegovo inicijativno še istega leta (1900) njegov intimni prijatelj in sobojevnik, Belgijčan prof. Maizez, prvo tako oskrbovališče v Lüttich-u v Belgiji (Ouvre des Tuberculeux de Liège). Calmette sam je otvoril svoj zavod še le 1. februarja 1901. v svojem Pasteurjevem institutu v Lille, katerega je še isto l. (22. dec.) preselil v novozgrajeno poslopje poleg imenovanega zavoda in mu nadel ime »Dispensaire Emille Roux«. Calmettov sistem polaga veliko važnost na poduk bolnikov, predvsem pa nato, da jih oskrbuje na njih domu po posebno izvežbanem »Assistant-ouvrier«.

Poleg njega obstoji še na Francoskem drug tip oskrbovališč, katerega je ustvaril Dr. Léon Bonnet, s svojim Dispensaire de Montmartre, dne 31. V. 1901. v Parizu v ulici Rue Marcadet, ki se peča predvsem s podukom, preiskavo in zdravljenjem jetičnih, a odklanja njih oskrbo ter podpiranje iz finančnih ozirov in vzroka, »da ne žali z miloščinami čuta samozvesti v proletarijatu«.

Temu sistemu je podobna institucija »Poliklinik für Lungenkranke« v Nemčiji, ki pa se bavi izključno samo s preiskavo ter zdravljenjem bolnikov in s preiskavo njih pljuvkov. Prvi tak zavod v Nemčiji je ustanovil prof. Althoff 15. novembra 1899. v Berlinu, Luisenstrasse 8, po načrtih in navodilih prof. B. Fraenkl-na. Poleg tega imamo v Nemčiji oskrbovališča, ki se naslanjajo strogo na Calmettov sistem; prvo tako oskrbovalnico v Nemčiji je oživotvoril prof. Paul Jakob nov. 1903. v Berlinu v bolnici Charité.

V Belgiji na pr. imamo poleg pristno Calmettovih oskrbovalnic še zavode, ki tvorijo po ustroju in organizaciji gotov tip. To so oskrbovalnice, katere razširjajo svoj delokrog ter pošiljajo bolnike na lastne stroške na deželo, kjer jim plačujejo tudi zdravnik, ali pa vzdržujejo lastna zračna ležišča. K njim spada na pr. »Dispensaire Warocque«, ustanovljen leta 1901 v mestu Mons, ki posedla lastno zračno ležišče (Galerie de cure d'air) v okolici mesta za 19-20 bolnikov. Prvotno so nosili posebni strožniki zjutraj tja bolnike iz njihovih stanovanj, a zvečer zopet nazaj na njih dom. Od leta 1902. pa dobe ti bolniki prenočišče v mestni bolnici.

V ostalih državah ne najdemo oskrbovališč lastnega vzorca. V glavnem imamo torej tri osnovne tipe oskrbovališč za jetične: Calmettov in Bonnetov sistem v Franciji, in belgijski sistem po vzorcu in ustroju »Dispensaire Warocque«. Poleg njih obstoji še več variant teh sistemov, ki pa ne pomenjajo nič drugega nego prilagoditve krajevnim razmeram. Nemški Fraenkl-nov tip se bavi izključno samo z zdravljenjem bolnikov in ne pozna nič drugega; zaradi tega ne spada popolnoma v okvir oskrbovališč, kot si ji je zamislil Calmette.

(Konec prihl.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

(Dolje prihodnjič.)

V četrtek, dne 1. junija 1922 ob 20. uri v GÖTZOVI DVORANI

LJUDSKI KONCERT

narodno-železničarskega
glasbenega društva „Drava“.

834 2-2

Pretrgana pesem

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa, prevel Vinko Albič.

(Dalje).

(20)

Premagala bi bila izkušnjava, obiskati kraj, ki je bil zanjo ovit v tajinstven čar, — njegovi prošnji pa se ni mogla ustavljati.

Voljno je rekla: »Dobro, pa pojdiva.«

»Izvrstno!« je vzkliknil Przyjemski.

Bila sta kakor igrajoča se otroka, tako vesela in razposajena sta bila oba. S hitrimi koraki, skoro diraje sta hitela čez prostor, ki ju je ločil od vrat v plotu in stopila v široki drevored, kjer so na obeh straneh stala mogočna debela stoletnih dreves, ki so kakor stena visoko dvigala veje. Solnčni žarki so prodirali v to goščavo in žareli skozi njo kakor zlati valovi, delajoč nekatera peresa prozorna, druga potaplajoč v globoko senco.

Klara je obmolnila, zadržala korak, usmev ji je zginil z obraza, ki ga je Przyjemski motril z zanimanjem in radovednostjo.

»Kako ste dovtetni za prirodne krasote!« je omenil jiho.

A ona ni odgovorila, hodi jo je kakor v cerkvi, narahlo, skoro po prstih, komaj da se je dotikala tal.

Molče sta korakala, skozi drevored, ki se je iztegoval vstric z vrtom, v katerem je stala hišica, obdana od fižolovega zelenja. Šele ko sta zavila v drugi ravno tako krasni, samo nekoliko krajši drevored, se je Klara zazdelo, kakor bi se bila vzbudila iz spanja. Obšla jo je nejasna bojazen, zdelo se ji je, da je za več milij oddaljena od hiše, prestavljena na drug svet. Sepetala je kakor v sanjah: »Ne hodi divja dalje!«

»Zakaj ne?« je priganjal on. »Ako bi ta drevored držal do konca sveta, bi jaz šel z vami in ne vprašal bi, kje ga je konec...«

»A ker ne drži do konca sveta, marveč naravnost k gradu...« je Klara poskušala šaliti se.

»Ne popolnoma,« je ugovarjal Przyjemski: »od konca drevoreda do grada je še nekaj sto korakov in tam je gredica cvetic. Pojdiva k cveticam...«

Klara je obstala. Ne mogla bi reči, kaj je vzrok njenega strahu, a pod njega vplivom je rekla odločno:

»Tu zopet sedem.... na to klop... kak krasen prijeten prostorček!«

Klop je bila nizka in tako majhna, da sta le dve osebi imeli prostora na njej. Stala je pod enim izmed najdebelejših in najobširnejših dreves, na visoki trati, ki je bila videti kakor ostržena preproga.

Prostorček je kar vabil k odpočitku. Zelene stene dreves so zakrivale grad in sosednji vrt. Skozi nasprotna debela se je svetila trata, na katero so poševni solnčni žarki metali žarke lise. Na precej oddaljenem koncu drevoreda je gledal izza dreves vogal cvetlične gredice, ki je bil videti na zelenem ozadju kakor lisa sijajnih, brezbrojnih barv. Sicer pa od tu ni bilo ničesar videti in ničesar slišati.

Mlade ptice so žvrgolele na drevju, s katerega je zdaj tu zdaj tam padel rumen ali rdeč list in se čisto brez glasu spustil na tla.

To tiho je prekinil Klarin vzklik.

Ko je sedla na klopico, je ugledala izza drevja smehljajočo se cvetlično gredico. Vesela in vsa navdušena je zaploskala z rokami in vzkliknila: »Moj Bog! Koliko cvetlič! Kaka krasota!«

Przyjemski ji je vzel iz rok košarico, jo postavil poleg nje na klop in prosil veselo: »Posedite tu za trenutek sami. Jaz se takoj vrnem. Samo ne bojte se in ne uidejte mi... Takoj bom zopet tu...«

Odšel je proti gradu.

Klara je gledala za njim in videla, da mu je prišel nasproti napol odrasel deček, v kratkem jopiču s svetlimi gumbi, brčkone vrtnarski pomočnik ali pa služabnik.

Przyjemski mu je rekel nekaj. Iz njegovih kretenj je sklepala, da mu je nekaj ukazal. Ko je deček odhitel, je tako glasno zaklical za njim, da je slišala razločno: »Kolikor mogoče hitro!«

(Dalje prih.)

Mala oznanila.

„NEVESTA“, lahki napavi za gosti, v hotelu pri g. Josipu Höter, Maribor, Solska ulica. 843

Dve krasni avbi za narodno nošo na prodaj. Franjo Šaupel, Slomškov trg 16. 844

Kupujem pianino, klavir in orkestrion (muzikalni avtomat). Hotel Halbwidl, soba št. 4. 845 2-1

Dve izborne citre takoj na prodaj. Naslov v upravi „Tabora“. 823 3-3

Vinsko žganje za nalivanje kot sredstvo proti revmatizmu, trganju itd. prodaja Albrecht, Gosposka ulica 19. 808 3-3

Lepo posestvo, četrt ure od Maribora, se takoj prodaja. — Kupcu stanovanje na razpolago. Tezno št. 43. 846

Menjam stanovanje s tremi sobami v ugodni legi s stanovanjem z dvema sobama ali s takim z 4 do 5 sobami v solnčni legi z malim vrtom v prtiličju ali prvem nadstropju. Ponudbe pod šifro „Vrt“ na upravo „Tabora“. 847

Odda se večje količine prvovrstnega

cementa

iz Splita. 804 3-3

HITROZID

Vetrinjska ul. 30-I.

Išče se

LOKAL

z vsaj 2 sobama na prometnem prostoru za ureditev pisarne. Ponudberavnatelj V. Spindleru v uredništvu „TABORA“. 812 3-3

Pred-naznanilo! Hotel Halbwidl. Pred-naznanilo!

V sredo, dne 31. maja 1921

velik elitni koncert

proizvajan od godbe glasbenega društva „DRAVA“.

Vstopnina presta.

848

Najlepše darilo in spomin na

BIRMO

je umetniška fotografija iz ateljeja za slikarstvo 849 5-1

V. Viašič, Gosposka ulica št. 23.

Brezalkoholni

grozdni sok

vinske trte

prodajajo v Mariboru sledeči:

Uhler, Glavni trg; Prešernova klet, Novosel, Vršič, Zentner, Gosposka ulica; Bernik, Grippa, Illich, Slovanska ulica; Breuer, Kavarna Jadran, Pučko, Aleksandrova cesta; Gostilna v Delavskem domu; „Zlati lev“, Vodnikov trg; Restavracija glavnega kolodvora; Bernhard, Niefergal, Koroška cesta; Hmelak, Slomškov trg. — 829 5-4

ZOPET DOŠLO!

Velika izbira: Dežnih plaščev, perila, klobukov, samoveznic, moških pasov, palic, čevljev itd. po najnižji ceni pri 818 10-4

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg šte. 2.

Otvoril sem krojaški salon za gospode

Izdelava najfinejših oblek za gospode po meri in najnovejši fazoni. Franjo Polanec

Gosposka ulica

15

15

JOSIP KARNIČNIK

Gosposka ulica

Reklamna prodaja

vseh vrst moškega perila po znižanih cenah.

Samo še do 3. junija. Oglejte si zalogo izložbe

in cene.

841